

Afgøret

MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

Statsrevisoratet
Christiansborg
DK-1240 København K

MINISTEREN

Kopi er sendt til rigsrevisor

Den: - 1 MRS. 2006
J.nr.: 4337

Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om fødevarekontrollen (beretning nr. 4/2006)

Statsrevisorerne har ved brev af 22. december 2006 sendt Rigsrevisionens beretning nr. 4/2006 om fødevarekontrollen.

Rigsrevisionen har i beretningen til statsrevisorerne undersøgt omfanget af den manglende tilsynsaktivitet i Fødevarestyrelsen siden 2000 samt undersøgt Familie- og Forbrugerministeriets og Fødevarestyrelsens ledelsesmæssige håndtering af tilsynsaktiviteten, herunder familie- og forbrugerministerens information til Folketinget herom.

I beretningen er der opstillet en række spørgsmål som søges besvaret:

- Har Familie- og Forbrugerministeriets og Fødevarestyrelsens tilrettelæggelse af fødevarekontrollen sikret sammenhæng mellem det faglige grundlag for kontrolindsatsen og ressourcerne ?
- Har Fødevarestyrelsen gennemført det fornødne antal tilsyn med fødevarevirksomhederne ?
- Har Familie- og Forbrugerministeriet og Fødevarestyrelsen hurtigt og effektivt taget initiativ til at rette op på manglende tilsynsaktivitet i fødevarekontrollen ?
- Har familie- og forbrugerministeren givet Folketinget klar og tilstrækkelig information om planlægningen og gennemførelsen af fødevarekontrollen?

I det følgende vil jeg forholde mig til beretningens indhold og konklusioner samt statsrevisorernes bemærkninger.

Har Familie- og Forbrugerministeriets og Fødevarestyrelsens tilrettelæggelse af fødevarekontrollen sikret sammenhæng mellem det faglige grundlag for kontrolindsatsen og ressourcerne ?

Rigsrevisionen fremhæver i beretningen til statsrevisorerne, at der er etableret et godt fagligt grundlag for fødevarekontrollen, bl.a. i form af en tilsynsfrekvensvejledning.

Jeg er som udgangspunkt glad for, at Rigsrevisionen bringer denne anerkendelse af det faglige grundlag for fødevarekontrollen, herunder tilsynsfrekvensvejledningen.

Rigsrevisionen fremfører imidlertid også i beretningen, som vedrører perioden fra 2000 og frem til og med 2005, at Familie- og Forbrugerministeriet og Fødevarestyrelsen i den konkrete tilrettelæggelse af tilsynsaktiviteten *ikke* i tilstrækkelig grad har sikret, at der er sammenhæng mellem det faglige grundlag for kontrolindsatsen og ressourcerne.

Rigsrevisionen fremfører endvidere, at Fødevarestyrelsen ikke har gennemført det fornødne antal tilsyn med fødevarer virksomhederne i perioden 2000-2005. Tilsynsaktiviteten har således ikke levet op til tilsynsfrekvensvejledningen, på trods af at Fødevarestyrelsen siden 2003 har opfyldt de samlede mål for antallet af tilsyn, som ministeriet har opstillet i styrelsens resultatkontrakt.

På denne baggrund påtaler statsrevisorerne, *"at Familie- og Forbrugerministeriet og Fødevarestyrelsen ikke har anvendt dette faglige grundlag for tilsynsaktiviteten. Den konkrete tilrettelæggelse og gennemførelse af tilsynsaktiviteten er styret ved resultatkontrakter, hvis udformning er af en sådan karakter, at det har været muligt at opfylde kontrakten, uden at minimumskravet om mindst ét årligt tilsyn har været opfyldt – et minimumskrav, som i nogle tilfælde ikke lever op til de faglige krav i tilsynsfrekvensvejledningen"*.

Som minister tiltrådt efter at Statsrevisorerne d. 13. december 2006 offentliggjorde deres bemærkninger i tilknytning til Rigsrevisionens beretning tager jeg naturligvis denne kritik til efterretning.

På baggrund heraf har jeg som noget af det første efter min tiltræden bedt departementet om sammen med Fødevarestyrelsen at gennemføre de præciseringer i frekvensvejledningen og resultatkontrakten, der er nødvendige for at efterkomme Rigsrevisionens kritikpunkter så hurtigt som muligt.

2007 vil blive et overgangså, da der er lagt op til, at der som led i en samlet aftale om fødevarer kontrollen, jf. nedenfor, skal udarbejdes et helt nyt tilsynskoncept baseret på en større risiko- og behovsorientering, således som det foreslås af både Rigsrevisionen og Den uafhængige Ekspertgruppe, der blev nedsat i foråret 2006 for at belyse fødevarer kontrollen.

Indtil dette kan realiseres har jeg iværksat en række tilpasninger, så der allerede i 2007 sikres den af Rigsrevisionen efterspurgt konsistens mellem resultatkontrakt og frekvensvejledning. Jeg har endvidere sørget for, at der allerede fra starten af 2007 sker en øget risiko- og behovsorientering af kontrolindsatsen. Ved tilrettelæggelsen af tilsynsbesøgene skal fødevarer kontrollen i større omfang end hidtil målrette tilsynene mod problemvirksomhederne. Det foregår efter følgende principper:

Fødevarestyrelsen træffer efter en konkret faglig vurdering af fødevarer sikkerhedsmæssige risici og specifikt kontrolbehov beslutning om, hvor mange tilsyn en konkret virksomhed skal have. Fastlæggelse af kontrolomfang for den enkelte virksomhed sker med udgangspunkt i den laveste værdi i frekvensintervallerne for brancherne beskrevet i frekvensvejledningen. Virksomheder, som har større kontrolbehov end den laveste værdi i frekvensintervallet for den pågældende branche, jævnfør nedenfor, skal have flere tilsyn end denne laveste værdi. Ligeledes kan kontrolomfanget sættes under den laveste værdi i frekvensintervallet, hvis behovet for tilsyn er mindre, som beskrevet nærmere nedenfor. Kontrolomfanget kan dog ikke blive mindre end ét årligt tilsyn, medmindre virksomheden ligger i en af de brancher, der i henhold til frekvensvejledningen kun skal have tilsynsbesøg hvert andet år (kontrolfrekvens på 0,5). Den laveste værdi i frekvensintervallerne fungerer således som et udgangspunkt for en behovsvurdering af den enkelte virksomhed – med henblik på at der kan fastlægges en kontrolfrekvens inden for frekvensintervallet eller (for visse brancher) en kontrolfrekvens under den laveste værdi, hvis kontrolbehovet er mindre end den laveste frekvens.

Fødevarer kontrollen vil tilrettelægge kontrolindsatsen således, at der i 1. halvår 2007 sikres et ordinært kontrolbesøg på alle virksomheder, hvor resultatet af det seneste kontrolbesøg i 2006 var kontrolresultat 2, der indebærer indskærpelse, kontrolresultat 3 med påbud eller forbud, eller kontrolresultat 4, der består i bøde eller politianmeldelse. Alle detailvirksomheder og alle engrosvirksomheder uden forarbejdning, der ved tilsynet i løbet af 1. halvår 2007 får et andet kontrolresultat end det optimale kontrol-

resultat 1 uden anmærkninger – dvs. virksomheder som får kontrolresultat 2, 3 eller 4 – tildeles yderligere et eller to (afhængigt af branche) ordinære kontrolbesøg i løbet af 2. halvår 2007.

Den forøgede kontrolaktivitet over for disse virksomheder kan realiseres inden for fødevarerkontrollens nugældende ressourceniveau ved at der foretages den ovenfor beskrevne omprioritering: Virksomheder i brancher med frekvensen 2-4, som har fået kontrolresultat 1 (ingen anmærkninger) ved de seneste 2, 3 eller 4 kontrolbesøg, modtager som udgangspunkt kun ét ordinært kontrolbesøg i 2007. Dette frigør ressourcer til at foretage ovennævnte ekstra besøg i problemvirksomheder, der har brug for dette.

Jeg sendte d. 2. januar 2007 et brev til Fødevarestyrelsens direktør bilagt et notat, der beskriver disse ændringer i tilrettelæggelsen af tilsynsaktiviteten i 2007. Efterfølgende er frekvensvejledningen for 2007 blevet tilpasset i overensstemmelse hermed. Og i resultatkontrakten for 2007 er resultatkravene vedr. tilsyn nu udformet, så der er fuld konsistens til frekvensvejledningen, således som det er blevet efterspurgt af Rigsrevisionen.

Det fremgår blandt andet nu specifikt, at alle fødevareraktiviteter skal have mindst 1 tilsynsbesøg per år (bortset fra de typer fødevareraktiviteter, der i henhold til frekvensvejledningen kun skal have tilsynsbesøg hvert andet år). Det er også præciseret, at der samtidig skal være mindst 100% målopfyldelse i alle kontrolafdelinger. Og endelig skal Fødevarestyrelsen ved afrapporteringen for 2007 kunne dokumentere, at der er arbejdet efter retningslinierne i frekvensvejledningen for 2007.

Som nævnt ovenfor vil 2007 dog blive et overgangså, da der er lagt op til, at der skal udarbejdes et helt nyt tilsynskoncept. Jeg har således på baggrund af Rigsrevisionens kritik og Den uafhængige Ekspertgruppes anbefalinger i begyndelsen af 2007 nedsat en ministeriel arbejdsgruppe med deltagelse af Finansministeriet og Fødevarestyrelsen, som har fået til opgave med frist ultimo marts 2007 at udarbejde et oplæg til politisk beslutning om den fremtidige tilrettelæggelse af fødevarerkontrollen. Arbejdsgruppen skal fremlægge anbefalinger til indretning af den fremtidige fødevarerkontrol og samtidig vurdere konsekvenser for fødevarsikkerheden, de økonomiske forudsætninger, samt tidshorizonten for at gennemføre de foreslåede tiltag, herunder også vurdere eventuelle nye administrative byrder for erhvervet.

Når der som forventet i løbet af foråret 2007 indgås en politisk aftale om et nyt tilsynskoncept kombineret med en beslutning om et bevillingsmæssigt løft til Fødevarestyrelsen, vil det være muligt at gennemføre en indsats i fødevarerkontrollen, der tager hensyn til de af Rigsrevisionen anførte kritikpunkter omkring det samlede tilsynsomfang.

Har Fødevarestyrelsen gennemført det fornødne antal tilsyn med fødevareraktiviteterne ?

Rigsrevisionen anfører, at Fødevarestyrelsen ikke har gennemført det fornødne antal tilsyn med fødevareraktiviteterne i perioden 2000-2005. Tilsynsaktiviteten har således ikke levet op til tilsynsfrekvensvejledningen, på trods af at Fødevarestyrelsen siden 2003 har opfyldt de samlede mål for antallet af tilsyn, som ministeriet har opstillet i styrelsens resultatkontrakt. Rigsrevisionen anfører, at et stort antal virksomheder ikke har fået noget tilsyn i hvert af årene 2000-2005. Rigsrevisionen anfører videre, at et stort antal kontrollerede virksomheder har fået færre tilsyn i hvert af årene 2000-2005, end de burde have haft i forhold til minimum i frekvensintervallerne i frekvensvejledningen.

På baggrund af Rigsrevisionens undersøgelse påtaler statsrevisorerne, *"at Fødevarestyrelsen ikke har gennemført det fornødne antal tilsyn med fødevareraktiviteterne"*.

Jeg vil allerførst understrege, at Rigsrevisionens undersøgelse omhandler perioden 2000-2005. Jeg vil gerne fremhæve, at det over perioden er lykkedes at gennemføre et markant større antal tilsyn, samti-

dig med at antallet af virksomheder, som ikke har fået tilsyn, er faldet markant. Og jeg kan ikke lade være med at glæde mig over, at 2006 blev det år, hvor stort set alle fødevarevirksomheder er blevet kontrolleret, på nær enkelte hvor kontrolbesøgene, primært af praktiske grunde, er flyttet til 2007. Det er således første gang, at stort set alle fødevarevirksomheder har fået et årligt besøg.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen lægger frekvensintervallerne i frekvensvejledningen til grund for en vurdering af det samlede tilsynsomfang, som Fødevarestyrelsen skulle have levet op til. Denne vurdering tager jeg til efterretning. Det indgår derfor i arbejdsgruppens arbejde, at der med et nyt tilsynskoncept skal sikres fuld klarhed om forholdet mellem vejledning og resultatkontrakt og kravet til den konkrete tilrettelæggelse af tilsynsaktiviteten.

Jeg skal i øvrigt henvise til mine bemærkninger ovenfor vedrørende den fremadrettede tilrettelæggelse af fødevarekontrollen.

Har Familie- og Forbrugerministeriet og Fødevarestyrelsen hurtigt og effektivt taget initiativ til at rette op på manglende tilsynsaktivitet i fødevarekontrollen ?

Rigsrevisionen anfører i sin beretning, at Familie- og Forbrugerministeriet og Fødevarestyrelsen i flere år har haft viden om, at der ikke har været udført det fornødne antal tilsyn, men først i foråret 2006 har taget initiativ til at sikre, at alle virksomheder får mindst 1 tilsyn per år. Videre anfører Rigsrevisionen, at Familie- og Forbrugerministeriet imidlertid ikke samtidig har taget initiativ til at sikre, at tilsynsaktiviteten afspejler tilsynsfrekvensvejledningens intervaller, der er baseret på en faglig vurdering af behovet.

På baggrund af Rigsrevisionens undersøgelse påtaler statsrevisorerne, "at Familie- og Forbrugerministeriet og Fødevarestyrelsen ikke hurtigt og effektivt har taget initiativ til at rette op på manglerne i tilsynet. Dette er først sket i foråret 2006. Det absolutte minimumskrav – om at alle virksomheder skal have mindst ét årligt tilsyn – har ikke været opfyldt i perioden 2000-2005. Antallet af virksomheder der ikke har fået tilsyn, er dog faldet markant i perioden".

Jeg har noteret mig, at ministeriet ifølge Rigsrevisionen har taget initiativ til at sikre, at alle virksomheder, der skal have mindst 1 tilsyn per år, også får et sådant tilsyn. Det vil ministeriet naturligvis også fremover sikre, jf. mine bemærkninger ovenfor vedrørende tilpasningerne i resultatkontrakten.

Med hensyn til Rigsrevisionens vurdering af behovet for at sikre, at tilsynsaktiviteten afspejler tilsynsfrekvensvejledningens intervaller, skal jeg henvise til mine bemærkninger ovenfor vedrørende arbejdet med at udvikle et nyt tilsynskoncept for fødevarekontrollen.

Har familie- og forbrugerministeren givet Folketinget klar og tilstrækkelig information om planlægningen og gennemførelsen af fødevarekontrollen?

Det er Rigsrevisionens vurdering, at familie- og forbrugerministeren har informeret Folketinget tilstrækkeligt om, at Fødevarestyrelsen ikke har gennemført det fornødne antal tilsyn, men informationen kunne i flere tilfælde have været mere klar. Ministeren har imidlertid ikke før foråret 2006 informeret Folketinget klart om planlægningen og styringen af tilsynsaktiviteten. Rigsrevisionen konkluderer endvidere, at ministerens besvarelse af enkelte præcise spørgsmål fra Folketinget ikke har været tilstrækkelig. Ministeren har således først fra foråret 2006 oplyst Folketinget klart om, at tilsynsaktiviteten planlægges ud fra minimum i intervallerne i frekvensvejledningen, og at minimum kan afviges, blot der foretages mindst 1 tilsyn årligt i hver virksomhed.

På baggrund af Rigsrevisionens undersøgelse kritiserer statsrevisorerne i deres bemærkninger, ”at skiftende ministre ikke før foråret 2006 har informeret Folketinget tilstrækkeligt klart om tilstanden i fødevarekontrollen”.

Denne vurdering og kritik tager jeg naturligvis til efterretning. Jeg vil som minister bestræbe mig på at informere Folketinget klart og tydeligt om planlægningen og styringen af tilsynsaktiviteten i fødevarekontrollen.

For så vidt angår Rigsrevisionens konklusioner vedrørende svar på konkrete spørgsmål henholder jeg mig til den vurdering, som Familie- og Forbrugerministeriet fremførte i sine høringssvar til Rigsrevisionen i forbindelse med udarbejdelsen af beretning nr. 4/2006 om fødevarekontrollen:

Det er Familie- og Forbrugerministeriets vurdering, at der i besvarelserne af konkrete spørgsmål fra Folketinget indgår de oplysninger, som må anses for tilstrækkelige og nødvendige med henblik på besvarelsen af spørgsmålene, og at det under alle omstændigheder ofte beror på en skønsmæssig vurdering, hvilke oplysninger der skal medtages i besvarelsen. Familie- og Forbrugerministeriet anerkender imidlertid, at det set i tilbageblik ville have været ønskeligt, hvis oplysningerne til Folketinget om, at Fødevarestyrelsens tilsynsaktiviteter planlægges ud fra minimumsfrekvenserne i tilsynsfrekvensvejledningen, og at minimum kan afviges, blot der foretages mindst ét tilsyn årligt i hver virksomhed, tidligere på en klarere måde var blevet sammenholdt med henblik på at give Folketinget et klart billede heraf.

Med venlig hilsen

Carina Christensen